

ELBİSEDEKİ GÜÇ-MODA

“Hayat zikirle başlar ve biter.” “Kainattaki her nesne Allah Teâlâ’yı zikreder..” Ancak her zâkir aynı seviyede zikirde bulunamadığı gibi zikrin en geçerli faydalı sebebi az da olsa devamlı olanıdır. Bu esmâların sonunda zikredilen **“Es Sabur”** ismine işaret eder.

Değişim, sürekli ve kaçınılmazdır. Ancak değişim dışarıdan verilen tazyikle olursa âlemde olumlu sonuçlar doğurmaz. Allah Teâlâ bile **“tedricilik”** üzere âleme müdahale eder. Eğer bir sıra sapması olmuşsa bu azabından başkası da değildir. Dinde **“Tebliğ”** vardır. **“Zorlama”** yoktur. **“Anlatma ve örnek olma”** vardır, **“aldatma-alданma”** yoktur.

İşte bu minval üzere insanların her hali ve özel durumu muhakkak abesle iştigal olmayıp bir gereksinim ve netice ile vardır. Diyebiliriz ki; giydiğimiz bir elbisenin dahi psiko-sosyal yönü vardır. Nasıl? Düşünce çok yorum yapacağınız kesindir. Fakat bizim burada bahsetmek istediğimiz bu bilginin ve sebebin bazı art niyetli ve çıkar amaçlı üretim-tüketim çizgisinde olan hakîm güçler tarafından istismar edilmesidir. Yüzyılımızda insanların **“kişilik gelişimleri”** ni bozmak ve **“stres hastalığı”** gibi uydurmalar ve hastalıkların çıkışını sağlamak için **“moda”** yı bir araç kullanmalarındır. Emperyalist ve sömürücü kitle tarafından **“Moda”** gurabeliği burada çıkmaktadır. Moda ile kişilik gelişimlerinde sürekli değişime uğrayan nesiller **“doyumsuzluk”**, **“hafakanlar”** ve **“cinnnetler”** ile **“pasif intiharlara”** doğru sürüklenmektedir.

“Pasif intiharlar” huzursuzluk ve hayattan zevk alamamaktır.

Son yirmi ve otuz yıl içerisinde bu moda sektörüne giren dindar ve ilahiyatçı kesiminde **“benzeme”** üzerindeki negatif yorumları ile daha da perişan olan toplum inancı hakkında müspet oluşumların kaybolması ile her geçen gün hayat daha zorlaşmaktadır.

Mesela **“satanist”** akım temsilcilerinin oluşturdukları giyim tarzları ile gençlik **“kitle psikolojisi”** kavramının içinde can çekiştirilmesi.

Burada sözü **“geçmişe özlem”** e getireceğiz. Bu durum ülkemizde fazla olmasa da diğer ülke insanların da fazlaca bulunmaktadır. Zengin batılının dünyayı gezme sevdası içerisinde binlerce yıl önceki hayat tarzlarına yönelme arzularının altında yatan şey **“yapay tarz, fikir ve ideolojiler”** in ruhî açlığa kifayetsizliğidir. Onların seyahatleri ve gittikleri yerlerde bulunduğu **“ruhî özleme hitap eden”** giyim kuşam, mistik ve tasavvuf ekollerini incelemesi ve davranışlarının tesiri altında kalmasında sebeplerin yattığını söyleyebiliriz. Yine dernek yapılanmalarındaki protokollerde bulunan **“arma, giyim ve hareket sembolleri”** gereksiz türetilmediğini hatırlatalım.

“Bir üstad, dolayısıyla de büyük bir psikolog olarak, insan ruhuna çok çabuk bir şekilde nüfuz eden giysilerin, arınma ve ihsanı bozma açısından son derece etkili olduğunu biliyordu. İşte bu yüzden Budizm’de olduğu gibi Hristiyanlık ’ta da bir çok mezhebin veya tarikatın, ruhî bir otorite tarafından giyecek olanın yaşantısına uygun bir şekilde düzenlenen bir giysiye yüzyıllar boyunca bağlı kalmaları boşuna değildir” Üstelik, bu örnekleri bir kenara bırakıp genel olarak konuşursak, modern uygarlık hariç bütün dinî uygarlıklarda, giysi insanın Tanrı’nın yeryüzünde- ki halifesi olduğu yolundaki inanca uygun olarak şekillendirilmiştir ve bu en çok İslâm medeniyeti için doğrudur. Özellikle Kuzey - Batı Afrika Arap giysilerinden sarık, bornoz ve cellab,¹ yüzlerce yıl hiç değişmeden

---

¹ Kuzey Afrika’da giyilen geniş bedenli, başlıklı bir giysi

bugüne kadar gelmişlerdir; asalet, itidal ve basitliğin eşsiz bir bileşimidirler. Bütün bu özellikler Arap halılarında da gözlenebilir.”²

“Zikir telkininden sonra şeyh, ya o gün ya da bazen hayli uzun bir müddet sonra özel bir merasimle müridin başına bir taç koyar veya sarık sarar yahut arkasına bir hırka giydirir. Bu merasimden kastedilen şudur:

Şeyh müridin arkasından giysisini ve başından şapkasını alırsa bundaki niyeti onun kötü ahlâkını kaldırıp gidermektir. Müridin arkasına ya bir hırka veya başka bir elbise giydirmekten ve başına bir taç koymaktan ve sarık sarmaktan maksat da ona bütün güzel ahlâkları giydirmektir.

“Büyük müctehid İmâm Mâlik Hazretleri, kendisinden dinî bir mesele sorulduğu zaman veya bir âyet okuyacağı yahut bir hadis rivayet edeceğinde abdestli olmasının yanında bu maksat için hazırladığı özel kıyafetlerini giyinir, tam bir edeb tavrı içinde vazifesini yaparmış. (İstılâhat-ı Fıkhiyye Kâmûsu cild: I, İmam Mâlik’in Hayatı) Camide sarık - cübbe giymeden vazetmek ve hutbe okumaktan da sakınmak lâzım. Bunun cemaat üzerinde pek menfi tesiri oluyor. Ayrıca cenaze merasimlerinde bazı hoca efendiler sarık - cübbe giymeyi ihmal ediyorlar ki, bu da yanlıştır, bindiğimiz dalı kesmek demektir. Bir imam efendi, kılık-kıyafeti ve bütün yönleri ile bir bütün arz eder, bunu hiç unutmamalıdır. Bu münasebetle bazılarımızda görülen bir yanlış anlayıştan da bahsetmek isterim.”³

Yıllarca bırakılması düşünülmeyen giyim modelleri tarzları hakkında ilâhî bir yönün olduğunu fark ettiğimize göre hiç olmazsa elbiselerimizin sık sık değişime uğramasına engel olmamız gerekir.

“Her elbise bir karakterle paylaşımdır. Ya kendimizle ya da başkasıyla”

Her paylaşımın çift etkili yönü de olduğuna göre hayat ırmağımızda çok çağlayan oluşmasına engel olalım. Emniyetli sakin ve kararlı tarzlar insanları birçok engele karşı kuvvetli olmamızı sağlayacağı çok açıktır.

İhramcızâde İsmail Hakkı

---

² Martin Lings trc: Ufuk UYAN -Bekir ŞAHİN Yirminci Yüzyılda Bir Veli [Kitap]. – İstanbul, s.154

³ (ÇOŞKUN, Ahmet, Sohbetler, Hatıralar, İst, 1982, s. 34)